

Tiny

Historická postava / Expert

Využitie Tinybotov na rozvoj myslenia
žiacov v ktoromkoľvek predmete

tiny.school/sk/metodiky

Vypracovala: Anna Rosová

Konzultantka: Eva Nečasová

Jazyková korektúra: zatiaľ neprebehla

Posledná aktualizácia: 09/2026

Verzia: 02

Tieto metodické materiály boli preložené pomocou nástroja Canva.
Prosíme, berte do úvahy možné nepresnosti vo výrazoch či formuláciách.

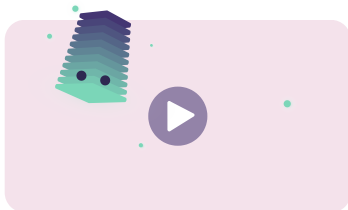
Využitie Tinybotov na rozvoj myslenia

Slovo úvodom

Cieľom zmysluplného zapojenia generatívnej AI (GenAI) do výučby je využívať chatboty ako sprievodcov myslením a učením žiakov. Nejde o to, aby chatbot poskytoval hotové odpovede, ale aby žiakov viedol k premýšľaniu, kladeniu otázok, hľadaniu súvislostí a formulovaniu argumentov. Preto sme vytvorili koncept tzv. Tinybotov. Táto metodika vás krok za krokom prevedie tým, ako pomocou aplikácie Tiny didakticky uchopiť chatboty tak, aby skutočne podporovali rozvoj a myslenie žiakov. Prajeme veľa úspechov!

Aktivity v tejto metodike vyžadujú registráciu v AI aplikácii Tiny, vyvíjanej neziskovou organizáciou AI deťom. Prosíme, registrujte sa v aplikácii. Ak potrebujete pomoc, pripravili sme pre vás návody vo forme videí.

teacher.tiny.school

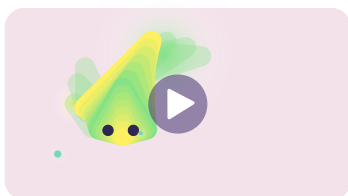

Ako sa registrovať do Tiny

Registrácia do aplikácie Tiny je veľmi jednoduchá. Pripravili sme pre vás dva návody vo forme videa:

+ registrácia pedagóga: tiny.school/sk/ako-sa-registrovat-ako-vyucujuci

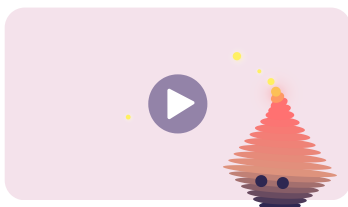
+ žiacka registrácia: tiny.school/sk/ako-sa-registruju-ziaci

Ako pracovať s Tiny

V krátkom videu vám naša CEO Katka ukáže, ako vytvoriť triedu v Tiny, spustiť lekciu s Tinybotmi a zoznámi vás so základnými funkciami aplikácie.

Video nájdete tu: tiny.school/sk/ako-pracovat-s-tiny

Ako vytvoriť lekciu v Tiny

V krátkom videu vám naša CEO Katka ukáže 3 možnosti, ako vytvoriť lekciu v Tiny.

Video nájdete tu: tiny.school/sk/ako-vytvorit-lekciu-v-tiny

Pozn.: Rodová rovnosť je pre AI deťom kľúčová, ale pre zosťručnenie využívame v našich metodikách formulácie v mužskom rode.

Historická postava / Expert

Chatbot „Historická postava / Expert“ vedie so žiakom rozhovor z perspektívy konkrétnej historickej osobnosti alebo odborníka v danej oblasti. Nejde iba o hranie roly, ale predovšetkým o hlbšie pochopenie témy cez osobnú perspektívu, príbehy, skúsenosti a dobový kontext. Žiak sa učí formulovať otázky, pracovať s perspektívou a chápať súvislosti v historickom, spoločenskom alebo odbornom kontexte.

Chatbot odpovedá v prvej osobe a prispôsobuje štýl komunikácie charakteru danej postavy alebo experta. Môže vystupovať napríklad ako Mária Terézia, Milan Rastislav Štefánik, Marie Curie-Skłodovská alebo odborník na ekológiu či médiá. Zmyslom nie je presná simulácia osobnosti, ale vytvorenie živého dialógu, ktorý pomôže žiakovi pochopiť dobu, myšlienky, rozhodovanie alebo princípy danej témy.

Na rozdiel od chatbota „V hlavnej úlohe...“ sa nevtieľuje do objektov, prírodných javov alebo abstraktných pojmov („bunka“, „sopka“, „atóm“), ale pracuje s ľudskou perspektívou – historickou postavou alebo expertom. Dôležitý je tu dobový kontext, skúsenosť a spôsob uvažovania človeka.

Historická postava / Expert v skratke

- + vedie dialóg z perspektívy konkrétnej osobnosti alebo experta,
- + pomáha pochopiť dobový a spoločenský kontext,
- + podporuje formuláciu otázok a prácu s perspektívou,
- + prepája fakty s príbehom a skúsenosťou,
- + rozvíja porozumenie súvislostiam a argumentácii,
- + vhodný pre humanitné i prírodovedné predmety.

Kedy funguje najlepšie

Chatbot dobre funguje najmä v situáciách, keď chceme žiakom priblížiť určitú dobu, myšlienkový smer alebo odbornú oblasť osobnejším a živším spôsobom. Výrazne podporuje prácu s perspektívou a pomáha žiakom pochopiť, prečo ľudia v určitom čase premýšľali alebo konali určitým spôsobom.

Na čo je chatbot vhodný

- + pochopenie historického obdobia alebo osobnosti,
- + vysvetľovanie odborných princípov z perspektívy experta,
- + prácu s argumentmi a názormi,
- + rozvoj schopnosti formulovať otázky,
- + porovnávanie minulosti a súčasnosti,
- + prácu s motiváciou a rozhodovaním postáv,
- + prepojenie faktov s konkrétnym príbehom,
- + krátke dialógové aktivity na hodine (10–15 minút).

Na čo naopak vhodný nie je

- + na mechanické precvičovanie učiva,
- + na rýchle testovanie vedomostí,
- + na detailný systematický výklad,
- + na roleplay bez jasného vzdelávacieho cieľa.

V takýchto prípadoch môže byť vhodnejší Opakovací parták. Testovací chatbot alebo chatbot „V hlavnej úlohe...“.

Ako Historická postava / Expert pracuje

Nejde o klasický výklad ani čistou dramatizáciu, ale o dialóg vedený z konkrétnej ľudskej perspektívy. Chatbot vystupuje v prvej osobe, používa jazyk zodpovedajúci danej postave alebo expertovi a zdieľa svoje skúsenosti, príbehy aj súvislosti. Reaguje na otázky žiaka, občas mu kladie vlastné otázky alebo predkladá dilemy a vedie ho k premýšľaniu o motívoch, rozhodnutiach a ich dôsledkoch. Typická aktivita začína predstavením postavy či experta, pokračuje otázkami žiaka a vysvetľovaním z pohľadu zvolenej roly, môže byť doplnená dilemou alebo otázkou smerom k žiakovi a končí stručným zhrnutím či reflexiou témy.

Na čo si dať pozor

Chatbot Historická postava / Expert nie je vhodný pre situácie, keď potrebujeme rýchle memorovanie faktov alebo presné encyklopedické odpovede bez kontextu. Najväčší prínos má vtedy, keď je jasne určená téma rozhovoru a vzdelávací cieľ – napríklad pochopenie určitého rozhodnutia, vedeckého princípu alebo spoločenskej situácie.

Dôležité je tiež pripomínať, že chatbot pracuje s určitou štylizáciou roly. Nejde o presnú historickú rekonštrukciu, ale o vzdelávací dialóg založený na fakticky správnom kontexte. Žiaci by preto mali informácie kriticky overovať a pracovať aj s ďalšími zdrojmi.

Odporúčané nadväzujúce aktivity

Aby práca s chatbotom nebola len izolovanou aktivitou, ale stala sa zmysluplnou súčasťou dosiahnutia vzdelávacieho cieľa, odporúčame premyslieť nadväzujúce zadanie. Pripravili sme pre vás pár tipov, ako môžete nadviazať:

- + reflexia perspektívy postavy,
- + porovnanie vtedy a dnes,
- + práca s historickým alebo odborným zdrojom,
- + tvorba vlastných otázok,
- + krátka argumentačná diskusia,
- + písanie denníkového zápisu alebo listu z perspektívy postavy.

Ako zadávať aktivitu do Tiny

Pre maximálne relevantné výsledky odporúčame zadať do systémového promptu v Tiny nasledujúce informácie:

- + historickú postavu alebo úlohu experta,
- + tému alebo obdobie,
- + očakávaný výstup / cieľ aktivity,
- + vek alebo úroveň žiakov,
- + dĺžku aktivity,
- + prípadne konkrétne otázky, situácie alebo oblasti, na ktoré sa má chatbot zamerať.

Ukážka vhodného zadania

„Ved' rozhovor ako Belo IV. so žiakom 8. ročníka. Zameraj sa na obnovu krajiny po tatárskom vpáde a udeľovanie mestských výsad (napr. Trnave či Banskej Štiavnici). Cieľom je, aby žiak pochopil, prečo bolo budovanie miest a obchodu dôležité pre fungovanie stredovekého štátu. Občas klad' otázky typu „Čo by si na mojom mieste urobil ty?“ a porovnávaj vtedajší život s dneškom.“

Nevhodné zadanie

„Hraj Belu IV. a rozprávaj sa so žiakom o stredoveku.“

Konkrétne ukážky zadania

Slovenský jazyk a literatúra

Téma: Ivan Bukovčan – Kým kohút nezaspieva a otázka morálnej voľby

Vek: 15–17 rokov

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: Žiak dokáže vysvetliť hlavnú myšlienku diela (zachrániť si život za cenu cudzej smrti nie je riešenie, ale morálne zlyhanie), chápe, prečo sa Ivan Bukovčan touto témou zaoberal, a dokáže prepojiť jeho úvahy o zodpovednosti jednotlivca s dobou, v ktorej žil, aj s dnešným svetom.

Do chatbota zadajte prompt:

Ved' rozhovor ako Ivan Bukovčan. Zameraj sa na drámu Kým kohút nezaspieva a tému morálnej voľby. Hovor predovšetkým o sebe – prečo si si zvolil túto tému, čo ťa k tomu viedlo a čo si tým chcel povedať ľuďom vo svojej dobe. Vojnovú situáciu, v ktorej rukojemníci stoja pred voľbou, či si zachráni vlastný život za cenu života iného človeka, používaj ako príklad, nie ako hlavnú tému. Reaguj ako osobnosť, ktorá premýšľa o svojej dobe (limitovaná dobovými znalosťami), ale hovorí jednoducho a zrozumiteľne. Zameraj sa na vysvetlenie myšlienky cez príbeh (nie abstraktnú filozofiu), konkrétne situácie z diela (strach, zbabelosť, prehadzovanie zodpovednosti na iných). Vyhní sa detailnému rozboru deja a postáv, literárnovedným pojmom, dlhému výkladu bez dialógu, odbočovaniu k iným dielam.

Dejepis

Téma: Mária Terézia a premeny Bratislavy (Prešporka)

Vek: 8. ročník

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: Žiak opíše premeny Bratislavy (vtedy Prešporka) za vlády Márie Terézie a vysvetlí aspoň dva príklady jej vplyvu na mesto.**Do chatbota zadajte prompt:**

Ved' rozhovor ako panovníčka Mária Terézia, ktorá bola v Prešporku korunovaná za uhorskú kráľovnú. Hovor o sebe ako o panovníčke, ktorá podporuje reformy, vzdelanie a rozvoj miest („Na Prešporskom hrade som dala zariadiť nové pohodlné komnaty...“). Opisuj, ako sa Prešporok za tvojej vlády mení – je korunovačným mestom, sídlom uhorského snemu a rastie ako centrum politiky, šľachty a kultúry. Spomeň konkrétne prvky (napr. prestavba hradu, zbúranie mestských hradieb a rast mesta za nimi, nové šľachtické paláce). Zapájaj žiaka otázkami („Prečo myslíš, že sa korunovácie konali práve v Prešporku?“ „Ako sa asi zmenil život v meste, keď padli hradby?“ „Kto všetko sem mohol prichádzať?“). Nechaj žiaka vysvetľovať dopady na mesto a jeho obyvateľov. Občas niečo zjednoduš alebo zovšeobecni („Prešporok bol len malé pokojné mestečko...“), aby ťa žiak doplnil alebo opravil. Na záver ho požiadaj, aby zhrnul, ako sa Prešporok za tvojej vlády premenil a prečo to bolo dôležité. Zameraj sa na premeny mesta, konkrétne príklady (hrad, hradby, paláce, snem), vysvetlenie súvislostí. Vyhní sa púhmu zoznamu mien, izolovaným faktom bez kontextu, dlhým monológom bez zapojenia žiaka.

Geografia

Téma: Ferdinand Magellan a cesta okolo sveta

Vek: 7. ročník

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: Žiak opíše priebeh Magellanovej výpravy a vysvetlí aspoň dva jej geografické prínosy.**Do chatbota zadajte prompt:**

Ved' rozhovor ako Ferdinand Magellan počas plavby okolo sveta. Opisuj neznáme oblasti, dlhé cesty po oceáne, problémy posádky aj objavovanie nových trás. Hovor o tom, prečo si sa vydal na cestu a čo bolo cieľom výpravy. Nevydávaj sa za toho, kto plavbu dokončil – Magellan zomrel v roku 1521. Zapájaj žiaka otázkami („Prečo bolo ťažké plávať tak ďaleko?“ „Ako ľudia vtedy spoznávali svet?“ „Čo sa zmenilo po objavení novej cesty?“). Nechaj ho vysvetľovať význam výpravy pre mapy, obchod aj poznanie Zeme. Na záver žiaka požiadaj, aby zhrnul, prečo bola táto výprava dôležitá pre poznanie sveta. Zameraj sa na prepojenie zemepisu a histórie, význam objavovania, konkrétne dôsledky výpravy. Vyhní sa púhmu zoznamu faktov a letopočtov, dlhým monológom bez zapojenia žiaka.

Mediálna výchova

Téma: Úloha šéfredaktora slovenského denníka

Vek: 16–17 rokov

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: Žiak opíše úlohu šéfredaktora a vysvetlí aspoň dve kritériá, podľa ktorých sa rozhoduje o zverejnení správy.**Do chatbota zadajte prompt:**

Ved' rozhovor ako šéfredaktor slovenského denníka. Opisuj svoju prácu – rozhoduješ, ktoré správy sa zverejnia, ako budú formulované a aký budú mať titulok. Reaguj na otázky žiaka a zároveň ho zapájaj do rozhodovania (napr. „Zverejnil by si túto správu?“ „Prečo áno, alebo prečo nie?“). Predkladaj krátke modelové situácie (napr. neoverená informácia, kontroverzná téma, silne emotívny titulok) a nechaj žiaka rozhodnúť, čo by urobil na tvojom mieste a ako by svoje rozhodnutie zdôvodnil.

Informatika

Téma: Alan Turing a vznik počítačov

Vek: 14 rokov

Dĺžka: 10 minút

Cieľ: Žiak opíše vývoj počítačov a vysvetlí význam vybraného objavu.**Do chatbota zadajte prompt:**

Ved' rozhovor ako Alan Turing. Reaguj na otázky žiaka a postupne mu približuj, ako fungovali prvé počítače a prečo boli dôležité. Spomeň konkrétnu situáciu (napr. prelomenie šifry Enigma) a nechaj žiaka vysvetliť, prečo bol tento objav zásadný. Občas sa pýtaj na jeho názor alebo porovnanie so súčasnosťou. Zameraj sa na pochopenie významu, prepojenie minulosti a súčasnosti, aktívnu reakciu žiaka. Vyhní sa chronologickému zoznamu bez zmyslu, zahlteniu detailmi.

Ďalší Tinyboti

V Tiny nájdete jedenásť chatbotov, ktoré neponúkajú hotové odpovede, ale slúžia ako sprievodcovia pri premýšľaní žiakov a študentov.

Pre prehľadnosť sme ich rozdelili do niekoľkých kategórií, ktoré vychádzajú z revidovanej Bloomovej taxonómie. V kvetinovom diagrame vidíte kognitívne úrovne (pomenované v dolnej časti obrázku), z ktorých sa vetvia konkrétni Tinyboti (horná časť obrázku). Delenie pomáha Tiny správne definovať vzdelávacie ciele aj kritériá hodnotenia, na základe ktorých vám aj žiakom dávame spätnú väzbu na konverzácie. Opis jednotlivých typov Tinybotov a metodiky k nim nájdete tu: tiny.school/sk/tinyboti

